

U. I. C. C.
FEB 5 1979
LIBRARY

NAŠE ŘEČ

ČASOPIS ÚSTAVU PRO JAZYK ČESKÝ
ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Vedoucí redaktor: dr. JAROSLAV KUCHAR, CSc.

Výkonný redaktor: dr. ANTONÍN TEJNOR

ROČNÍK ŠEDESÁTÝ PRVNÍ
NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA

PRAHA 1978

OBSAH

ČLÁNKY

Dejmek Bohumír, Postavení městské mluvy v současné jazykové situaci . . .	183
Dvořák Emil, Rozhlasové zprávy z hlediska jazykové kultury	18
Hančilová Miluše, K novým překladům Sebraných spisů V. I. Lenina . . .	174
Havlová Eva, Několik méně známých zoologických termínů	25
Hubáček Josef, Stylová platnost variantních podob příslovcí v Komenského Labyrintu	73
Jedlička Alois, Za akademikem Bohuslavem Havránkem	225
Knappová Miloslava, Josef i Jozef, Regina a Regina	140
Křístek V. — Kuchař J., Některé aktuální otázky teorie spisovného jazyka	1
Kuchař Jaroslav, Doplněk k článku v Naší řeči	28
Kuchař Jaroslav, Rozbor jazyka Týdeníku aktualit	89
Lincová Hana, K repertoáru přípustkových spojek v 60. a 70. letech 19. století	194
Michálek Emanuel, K rozvoji české slovní zásoby v době Karlově	223
Michálek Emanuel a kol., Pomsta a trest	144
Michálek Emanuel a kol., Přemysl Otakar II. a počátky spisovné češtiny . .	192
Müllerová Olga, O jazykovém přizpůsobování partnerů v dialogu	57
Redakce, Zdeněk Nejedlý a jazykověda	169
Rubín Antonín, Metajazykové přezdívký v jihozápadočeských nářečích . . .	83
Rulíková Blažena, K charakteru větné stavby současných odborných projevů	7
Svoboda Karel, K pojetí nedokonavosti a dokonavosti českých sloves . . .	127
Svozilová Naděžda, Ke skloňování cizích vlastních jmen osobních zakončených na -u, -ů	133
Štěpán Josef, K jazykové stránce, zvláště k ornamentálnosti překladu Vita Caroli	241
Štícha František, Substantiva deminutivní formy s lexikalizovaným významem	113
Utěšený Slavomír a kol., Ďaha, žaha, dyha, duna, šuma aj.	154
Vlková Věra, Váha, hmotnost a nová soustava jednotek SI	68

POSUDKY A ZPRÁVY

Cuřín František, Podnětná práce o slovní zásobě 18. století [A. Kamiš, <i>Slovní zásoba české publicistiky 18. století</i> , Acta Universitatis Carolinae, Philologica, Monographia LII., Praha 1974, 128 s.]	101
--	-----

Fiedlerová Alena, Ze sedmého sešitu Staročeského slovníku	36
Fiedlerová Alena, Z osmého sešitu Staročeského slovníku	212
Homolková Milada, Brněnská historická mluvnice [A. Lamprecht, D. Šlosar, J. Bauer, <i>Historický vývoj češtiny</i> , SPN, Praha 1977, 312 s., 1 příloha]	32
Hrbáček Josef, K sedesátinám Václava Kříška [prof. Václav Křístek se narodil 30. srpna 1918]	251
Hrbáček Josef, Nový svazek sborníku Filologické studie [<i>Filologické studie VII</i> , sborník pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, Praha 1976, 153 s.]	40
Hůrková — Novotná Jiřina, Knížka o uměleckém přednesu [J. Mistrík, <i>Hovory s recitátorem</i> , Lyra Pragensis, Praha 1976, 174 s.]	265
Komárek Miroslav, Za Jaromírem Běličem [prof. J. Bělič zemřel 7. prosince 1977]	30
Kraus Jiří, O jazykové výchově a jazykové kultuře v Japonsku [japonský populární jazykovědný měsíčník <i>Gengo seikatsu</i> /existence jazyka/, v září 1976, vychází v 25. ročníku, 300. číslo]	44
Ludvíková M. — Uhlířová L., Lingvistika a informatika [J. Kraus, <i>Přirozený jazyk v informačních systémech</i> , Metodický leták č. 104, Praha 1974, 40 s.; J. Kraus, <i>Úvod do stylistiky pro informační pracovníky</i> , Metodický leták č. 119, Praha 1977, 68 s.]	159
Machač Jaroslav, Nová příručka pro jazykovou praxi [J. V. Bečka, <i>Slovník synonym a frazeologismů</i> , Knihovnička novináře sv. 16, Praha 1977, 431 s.]	204
Pokorná E. — Oliva K., Statistický lexikon obcí ČSSR a čeština	163
Polívková Alena, Jazyková kultura v Krakově [Jazykově výchovné působení Novinářského výzkumného střediska a katedry polonistiky Jagellonské univerzity]	102
Polívková A. — Kraus J., O jazykové normě z hlediska statistiky [sborník <i>Jazykovaja norma i statistika</i> , red. R. G. Piotrovskij, L. K. Graudinová a V. A. Ickovič, Moskva 1977, 300 s.]	262
Rulíková Blažena, Sborník prací z konference o překladu odborného textu [sborník <i>Překlad odborného textu</i> , vyd. Pedagogická fakulta v Nitře 1977; obsahuje příspěvky z 1. celostátní konference věnované překladu odborného textu, která se konala v září 1972 v Nitře]	208
Rusínová Zdenka, České nářeční texty [<i>České nářeční texty</i> , SPN, Praha 1976, 425 s. + mapa]	42
Šmilauer Vladimír, Sedmdesát let Jaroslava Jelínka [dr. J. Jelínek se narodil 14. dubna 1908]	47
Tejnor Antonín, Nová sovětská publikace o odborném názvosloví V. P. Danilenko, <i>Russkaja terminologija</i> , Opyt lingvističeskogo opisanija, Moskva 1977, 246 s.]	256
Utěšený Slavomír, Památce prof. Boženy Zimové [prof. B. Zimová zemřela 13. června 1978]	254

DROBNOSTI

Bez a šerík (P. Trost) 167 — Bratislavský hrad (A. Polívková) 220 — Cimbuří, fijón, havrlant (P. Trost) 268 — Detáš? (A. Tejnor) 167 — Dnešní očekávané události (Fr. Daneš) 104 — Doň, veň, seň, naňž (J. Brambora) 108 — Dyslektická škola (A. Polívková) 223 — Heble (P. Trost) 56 — Hubnout, chudnout, spadávat se (L. Švestková) 53 — Injektážník (A. Polívková) 272 — Jak je to se zkratkou CZV? (J. Štěpán) 222 — Jazyková poradna roku 1602 (M. Otruba) 223 — Jméni (I. Němec) 269 — Kloudný, kalý, plechý (J. Hlavsová) 109 — Krchňák (L. Švestková) 51 — Lentilky, nebo čočky? (B. Poštolková) 106 — Letora (E. Michálek) 55 — Máte spicha? (L. Švestková) 111 — Nice, nebo Nizza (A. Polívková) 271 — Ochutnali jste albánskou hurmu (kaki)? (N. Svozilová) 221 — Oprátka (I. Němec) 107 — Pepř, nebo paprika? (V. Mejstřík) 217 — Popeláři a smetař, bez a šerík (P. Trost) 167 — Poznámka o rodu místních jmen typu Olomouc, Boleslav, Litomyšl (A. Polívková) 219 — Reedovat, či reeditovat (M. Homolková — H. Pelešková) 270 — Ředitel — řiditel? (Fr. Daneš) 51 — Vachrlatý (P. Trost) 56 — Valcha (P. Trost) 167

Redakční rada:

+ ČLEN KORESPONDENT ČSAV JAROMÍR BĚLIČ, DOC. DR. FRANTIŠEK DANEŠ,
 + AKADEMIK BOHUSLAV HAVRÁNEK, DR. JOSEF HRBÁČEK,
 DOC. DR. JAN CHLOUPEK, UNIV. PROF. DR. ALOIS JEDLIČKA,
 UNIV. PROF. DR. VÁCLAV KRÍSTEK, UNIV. PROF. DR. VLADIMÍR ŠMILAUER

C.C.
25 1979
LIBRARY

Rejstřík k 61. ročníku *Naší řeči*

Věcná hesla jsou vytištěna antikvou (stojatě), jednotlivá slova a jevy, o nichž se pojednává po stránce pravopisné, mluvnické, významové nebo slohové, *kurzívou* (lezatě). Hvězdičkou * jsou označeny stránky, kde je daný jev vyložen obsírněji.

ZKRATKY

čes.	=	český	předl.	=	předložka, předložkový
češ.	=	čeština	příd.	=	přídavný
dř.	=	dříve, dřívější	příp.	=	přípona
fyz.	=	fyzika, fyzikální	pův.	=	původ
chem.	=	chemie, chemický	skloň.	=	skloňování
jaz.	=	jazyk, jazykový	slang.	=	slangový
jm.	=	jméno	spis.	=	spisovný
míst.	=	místní	spoj.	=	spojka
nespis.	=	nespisovný	sport.	=	sportovní
nespr.	=	nesprávný, nesprávně	stč.	=	staročesky, staročeský
nevh.	=	nevhodný, nevhodně	stol.	=	století
odb.	=	odborný, odborně	tvoř.	=	tvoření
osob.	=	osobní	v.	=	viz
podst.	=	podstatný	výsl.	=	výslovnost
prav.	=	pravopis	význ.	=	význam
právn.	=	právní, právnícký	zool.	=	zoologie, zoologický

A

a byt i (spoj.) 200
ač (spoj.) 196
ačkoli(v) (spoj.) 196
 albánská osobní jména *135
Alexiu (osob. jm., skloň.) 135
Alojz(ie) i *Alois(ie)* (osob. jm., prav.) 141
Āmos i *Amos* (osob. jm., prav.) 142
 archaismy 42
Arnau (osob. jm., skloň.) 135
Aš (skloň.) 220
a třeba (spoj.) 197

B

Barihou (osob. jm., skloň.) 135
Bělič Jaromír (nekrolog) 30n.
Benjamín i *Benjamin* (osob. jm., prav.) 142
bes (fyz.) 69
bez (pův.) 167
Bezďěz (skloň.) 219n.
 běžně mluvený jazyk 57n.
Bihiku (osob. jm., skloň.) 135
birda (sport. slang) 156
bláznomluvenie (stč., význ.) 239
Bohdaneč (skloň.) 220

bohomluva (stč., význ.) 238
Boleslav (skloň.) 219
bomba (sport. slang) 155
bomila, bohumila (stč., význ.) 238
Bratislavský hrad (prav.) 220
Brázdim (míst. jm., skloň.) 219
Břeclav (skloň.) 219
břich/břicho (skloň.) 41
Budeč (skloň.) 219
Bui-quang-Chieu (osob. jm., skloň.) 135
buláci (nář., pův.) 84
Bulcsu (osob. jm., skloň.) 138
Buzuku (osob. jm., skloň.) 137
byť (spoj.) 200
byť i (spoj.) 200

C

Cannes — *canneský* (tvor.) 272
cayennský pepř (pův., prav.) 217
Ceaușescu (osob. jm., skloň.) 136
Cecilie i Cecilie (osob. jm., prav.) 142
cimbuři (pův.) 268
cizí slova: užívání v publicistice 92;
složeniny 28n.
GSV, ČSV, CZV (zkratky, prav.) 222

Č

Čáslav (skloň.) 219
Čech (skloň.) 223
čepel (skloň.) 41
Černíč (míst. jm., skloň.) 219
Česká koruna (stč., význ.) 234
čili (prav., pův.) 217
čistrna (stč., význ.) 237
čmouha (sport. slang) 156
čočka (pův., význ.) 106n.
Čolakoglu (osob. jm., skloň.) 137
Čollaku (osob. jm., skloň.) 137
čtena (stč., význ.) 235
čtverocestné umění (stč., význ.) 235
čuta (sport. slang) 156

D

ďaha (sport. slang) 155
dějovost výrazu 211
dělo (sport. slang) 155
dělovíce (sport. slang) 156
dělovka (sport. slang) 155
deminutiva 113n.
Děrzů (osob. jm., skloň.) 138
Dessau (osob. jm., skloň.) 135
detáš (nespr. místo *detášář*, nevhod. název) 167n.

detka (sport. slang) 155
detonace (sport. slang) 155
dialekty v nářečí
dialog: jazykové přizpůsobování partnerů 57n.
Dieskau (osob. jm., skloň.) 135
dis- (předp.) 223
disharmonie (prav., význ.) 223
diskvalifikace (prav., význ.) 223
dislokace (prav., význ.) 223
Dobříš (skloň.) 219
dokládati se desk (stč., právn.) 193
Draganu (osob. jm., skloň.) 137
drba (sport. slang) 155
ďskami ukázati (stč., právn.) 193
duna (sport. slang) 154n.
Dumitru (osob. jm., skloň.) 138
Dumitrescu (osob. jm., skloň.) 136
ďvojfečina (stč., význ.) 235
dyha (sport. slang) 154n.
dynamika normy 263
dys- (předp., prav.) 223
dysgrafie (význ., prav.) 223
dyslalie (význ., prav.) 223
dyslektický (význ., prav.) 222
dysodie (význ., prav.) 223
dysortografie (význ., prav.) 223
dyspepsie (význ., prav.) 223
dystrofie (význ., prav.) 223

E

Elefteriadu (osob. jm., skloň.) 139
elipsa 20
Enescu (osob. jm., skloň.) 136
etymologie v. původ slov

F

fakt/faktum (skloň.) 41
fazol/fazole (skloň.) 41
fijón (význ., pův.) 268
flastr (sport. slang) 155
Flóra i Flora (osob. jm., prav.) 142
Francesco (osob. jm., skloň.) 136
frazeologie 206
funkční varieta spisovného jazyka 257

G

Gizela i Gisela (osob. jm., prav.) 141
Glórie i Glorie (osob. jm., prav.) 142
Gogu (osob. jm., skloň.) 136

H

Häburu (osob. jm., skloň.) 134
Háj (míst. jm., skloň.) 220

haluzovka (sport. slang) 156
Havránek Bohuslav 1; nekrolog 225n.
havrlant (význ., pův.) 269
Hazbiu (osob. jm., skloň.) 135
heble (význ., pův.) 56
herda (sport. slang) 155
hmotnost (fyz.) 69
Hostouň (skloň.) 219
hřidel (skloň.) 41
hubnout se (význ.) 53
hurma (význ., pův.) 221
hvězdářstvo, hvězdářství, hvězděna (stč., význ.) 236
hyba (sport. slang) 155
 hybridní složeniny 28n.

CH

Chelaru (osob. jm., skloň.) 137
chillie(s) (prav., pův.) 217
Chivu (osob. jm., skloň.) 137
chlapisturna (stč., význ.) 237
Chotěboř (skloň.) 219
Chrudim (skloň.) 219
chudnout (nář., význ.) 53
Chusrau (osob. jm., skloň.) 135
chytrna (stč., význ.) 236

I

idiolekt 57n.
i kdyby (spoj.) 201
i když (spoj.) 199
Ilza i Ilsa (osob. jm., prav.) 141
 informatika 159
injektážník (tvoř.) 272
 interdialekty 191
Iorgu (osob. jm., skloň.) 138
Izidor i Isidor (osob. jm., prav.) 141
Ivona (osob. jm., prav.) 143

J

Jablonec (skloň.) 220
jakkoli(v) (spoj.) 196n
jakž koli(věk) (spoj.) 196
 japonština 44n.
Jaroměř (skloň.) 219
 jazyková interference 90
 jazyková kodifikace: kodifikace rodných jmen 143
 jazyková kultura: jaz. kultura v Krakově (zpráva) 102n.; jaz. poradna 1602 223; kultivování spis. jaz. 5; rozhlasové zprávy z hlediska jaz. kultury 18n.; rozbor jaz. Týdeníku aktualit 89; jaz. kultura v Japonsku 44n.
 jazyková norma z hlediska statistiky 262n.
 jazyková situace 183n.

jazyková výchova v Japonsku 44n.
 jazykové vyučování: metodika odborného překladu 210; místo překladu v systému vyučování cizímu jazyku 211; příprava překladatelů 211
 jazykový systém 263
 jazykový úzus 263
jedovka (sport. slang) 156
Jelínek Jaroslav [jubileum] 47n.
jenž (skloň.) 109
jmění (pův.) 269
 jmenné konstrukce 19n.
Josef(a) i *Josef(a)* (osob. jm., prav.) 141
 jubileum: Jelínek J. 47n.; Křístek V. 251;
 Listy filologické, stý ročník 216; Nejedlý Z. 169n.

K

kaki (význ., pův.) 221
kalý (význ.) *110
Karel IV.: jazyk Vita Caroli 241n.; rozvoj čes. slovní zásoby v době Karlově 233n.
 kategoriální polysémie 259
Keďru (osob. jm., skloň.) 137
kilogram (fyz.) 69
kilopond (dř., fyz.) 70
Kinu (osob. jm., skloň.) 139
Kjú (osob. jm., skloň.) 139
kloudný (význ.) 109
knížna, knížnice (stč., význ.) 240
 Komenský J. A.: příslovce v Labyrintu 73n.
 konference: o překladu odborného textu 208n.
 konfrontační analýza jazyka 209
 konfrontační lingvistika 211
 konotace: speciální konotace deminutiv 123
konšel (stč., právn.) 193
 kontaminace 20
Krakov: jaz. kultura v Krakově (zpráva) 102n.
krehák (nář., pův., význ.) 51
Kristýna i Kristina (osob. jm., prav.) 141
Kroměříž (skloň.) 219
 Křístek V. [jubileum] 251
ksukol (zool., pův.) 25
Kuchař (míst. jm., skloň.) 220
kvartet/kvarteto (skloň.) 41
Kyprianu (osob. jm., pův., skloň.) 139

L

Landau (osob. jm., skloň.) 135
Le — leský (tvoř.) 272
Ledeč (skloň.) 219
lékařstvo (stč., význ.) 238

Lenin V. I.: nové překlady Sebraných spisů 174n.

lentilky (pův., význ.) 106n.

letora (pův., význ.) 55

lexikografie v. slovníky

Libeň (skloň.) 219

Liberec (skloň.) 220

Li Chou (osob. jm., skloň.) 135

lingvistická statistika 262n.

Liou (osob. jm., skloň.) 135

Listy filologické: jubileum 216

Litomyšl (skloň.) 219

Lotar i *Lothar* (osob. jm., prav.) 142

lotyština: frekvenční slovník 264

Louvre — *louvrešský* [tvoř.] 272

M

Magdaléna i *Magdalena* (osob. jm., prav.) 142

Maniu (osob. jm., skloň.) 135

Mannu (osob. jm., skloň.) 139

Mao-Ce-tung (osob. jm., skloň.) 137

měrozemna (stč., význ.) 236

městopravna (stč., pův., význ.) 234

městská mluva 183n.

měščenín (stč., právn.) 193

Miroslav (míst. jm., skloň.) 219

místní jména: rod místních jmen 219; statistický lexikon obcí [zpráva] 163n.

mluvnická shoda 96

mluvokrása (stč., význ.) 235

modely jazyka 160

Moiceanu (osob. jm., skloň.) 136

Moisiu (osob. jm., skloň.) 138

mokřila (stč., význ.) 138

morda (sport. slang) 155

morfologie v. tvarosloví

morovice (sport. slang) 156

mudromila (stč., význ.) 238

Myjtiu (osob. jm., skloň.) 135

myšlečara (stč., význ.) 239

N

nadpřiroznila (stč., význ.) 238

naháč (stč., význ.) 37

Náměšť (skloň.) 219

nářečí: České nář. texty [zpráva] 42n.; městská mluva 183n.; metajazykové přezdívký v jihozápadočeských nář. 38n., spis. jaz. a dialekty 185;

nasycenost výrazu 211

Natan i *Nathan* (osob. jm., prav.) 142

Nehrů (osob. jm., skloň.) 134

Nejedlý Z. a jazykověda 169

nekrology: Bělič J. 30n.; Havránek B. 1, 225n.; Zimová B. 254 n.

Newcastle — *newcastleský* [tvoř.] 272

nežit (stč., význ.) 38

nežovicě (stč., význ.) 38

Nice i *Nizza* (míst. jm., výsl.) 271n.

Nice — *niceský*, *Nicean(ka)* [tvoř.] 272

nicí (stč. příd. jm.) 39

Niederle (osob. jm., skloň.) 137

Nikol(a) (osob. jm., prav.) 143

niva (stč., význ.) 37

novorecká osobní jména 135

nzieti (stč., význ.) 39

O

o, ob (stč. předl.) 40

ob- (stč. předp.) 212

obecná věc (stč., význ.) 234

obecně dobré (stč., význ.) 234

obiň (stč., pův., význ.) 215

odborná varianta normy 260

odborné názvosloví: deminutiva jako názvy rostlin a živočichů 126; motivovanost terminologie 259; přejímání terminů 261; Ruská terminologie [zpráva] 256n.; soustava jednotek SI 68n.; staročeská právní terminologie 192n.; staročeské odborné názvy 233n.; tvoření terminů *260; — *bes* (fyz.) 69; *detašovat* (chem.) 168; *hmotnost* (fyz.) 69; *kilogram* (fyz.) 69; *kilopond* (dř. fyz.) 70; *silový kilogram* (dř. fyz.) 70; *tíha* (fyz.) 70; *váha* (dř. fyz., sport.) 69n.

odborný text 208n.

odstavce 209

ojčáci (nář., pův.) 85

Oldřiš (míst. jm., skloň.) 219

oliheň (zool., pův.) 26

Olomouc (skloň.) 219

on (skloň.) 108n.

Onďáci (nář., pův.) 85

opisa (stč., význ.) 240

oprava (stč., pův., význ.) 234

orientální osobní jména 134

ornamentálnost překladu 242

osobní jména 133n., 140n.

ozim (skloň.) 41

P

paddček (sport. slang) 157

palba (sport. slang) 155

paluča (zool.) 25

Pankrác (míst. jm., skloň.) 220

Papandoniu (osob. jm., skloň.) 135

Papandreu {osob. jm., skloň.} 135
Papanikolau {osob. jm., skloň.} 135
Papaspyru {osob. jm., skloň.} 135
paprika {pův.} 218
pásek/páska {skloň.} 41
Patrik {osob. jm., prav.} 143
pecarda {sport. slang} 156
pecka {sport. slang} 155
peckovka {sport. slang} 156
pepř {pův.} 217
perda, petarda, petelice {sport. slang} 155
Petru {osob. jm., skloň.} 138
pfeferon {pův., prav.} 218
Phan-boi-Chau {osob. jm., skloň.} 135
písárna {stč., význ.} 240
písařtvo {stč., význ.} 240
plechý {nár., význ.} *110
početna, početerna {stč., význ.} 236
 podřadící výrazy 243
 podstatná jména: kolísání rodu 41
 pojmenování v rozhlasových zprávách 22
pokud {spoj.} 248
 polovětné konstrukce 41
 polština: jaz. kultura v Krakově 102n.
Pompidou {osob. jm., skloň.} 135
pomsta {pův.} 144n.
popelář {pův.} 167
popravce {stč., právn.} 193
popravovati {stč., právn.} 193
 pořádek slov 21
 pravopis: místní jm. 165n.; nedostatky
 v publicistice 96n.; rodná jm. 140n. —
Bratislavský hrad 220; *cayennský pepř*
 217; *CZV* (zkratka) 222; *čili* 217; *dys-*
lektický 222; *chillie(s)* 217; *pfeferon*
 218;
prázdnomluvcě {stč., význ.} 239
prda {sport. slang} 155
prestiž {skloň.} 41
pruďas {sport. slang} 155
 předložky: *o, ob* {stč.} 40
předpony dys- 223
 přechodníky 96
 přechylování 138n.
 překlad: bezprostřední mluvený 211; kon-
 ference o překladu odborného textu
 [zpráva] 208n.; konfrontační lingvisti-
 ka a odborný překlad 211; metodika
 při vyučování cizích jaz. 210; příprava
 překladatelů 211; Sebrané spisy V. I.
 Lenina 174n.; teorie překladu 209; teo-
 rie odborného překladu 210; typologie
 odborného a uměleckého překladu 210;
 Vita Caroli 241n.
 překladová jednotka 209
 Přemysl Otakar II. 192n.

přezdívky 83n.
Příbram {skloň.} 219
 přidavná jména: stupňování v ruš. 264
 příklonky 21
 přípony *114
 přirozený jazyk 159
 příslovce 73n.
 přístavek 95
psanec {stč., právn.} 193
puďáci {nár., pův.} 87
půjdáci {nár., pův.} 87
puma {sport. slang} 155
pumánice, pumelenice, pumelice {sport.
 slang} 155n.
 původ slov: *buláci* {nár.} 84; *cayennský*
pepř 217; *cimbuři* 268; *čili* 217; *čočka*
 106n.; *fijón* 268; *havrlant* 269; *heble* 56;
hurma 221; *chillie(s)* 217; *jmění* *269;
kaki 221; *krchňák* {nár.} 51; *ksukol*
 {zool.} 25; *Kyprianu* {osob. jm.} 137;
lentilky 106n.; *letora* 55; *městopravna*
 {stč.} 234; *obih* {stč.} 215; *ojcáci* {nár.}
 86; *oliheň* {zool.} 26; *Onďáci* {nár.}
 85; *oprátka* 107n.; *oprava* {stč.} 234;
paprika 218; *pepř* 217; *pfeferon* 218;
pomsta 144n.; *popelář* 167; *puďáci*
 {nár.} 87; *půjdáci* {nár.} 87; *simionáci*
 {nár.} 85; *smetař* 167; *sombuláci* {nár.}
 84; *šášeň* {zool.} 26n.; *šeřík* 167; *titáci*
 {nár.} 86; *trest* 148n.; *vachrlatý* 56;
valcha 167; *vychuchol* {zool.} 28.
pysk {význ.} 38

R

Radu {osob. jm., skloň.} 136
Radulescu {osob. jm., skloň.} 136
rana {nár., sport. slang} 155
 recitační styly 267
reeditovat {nakladatelský slang} 270n.
reedovat {tvoř.} 270n.
Regína i Regina {osob. jm., prav.} 140n.
 rod podstatných jmen 41
 rozhlas 18n.
 rumunská osobní jména *136
 ruština: mluvnické varianty 244; pohyb
 ve spis. normě 264; Ruská terminologie
 [zpráva] 256n.; stupňování příd. jm.
 264.
růž {skloň.} 41
rychtář {stč., právn.} 193
 Ř
řacha {sport. slang} 155
 řečová činnost 264
ředitel {tvoř.} 51

S

Sadoveanu [osob. jm., skloň.] 137
Savu [osob. jm., skloň.] 136
 sborníky: Filologické studie VII [zpráva] 40n.; Jazykovaja norma i statistika [zpráva] 282n.; Preklad odborného textu [zpráva] 208n.
scuk (slang mládeže) 111
sedm umění svobodných a dobrovolných [stč., význ.] 235
silový kilogram (dř. fyz.) 70
simionáci (nář., pův.) 85
Skënderbeu [osob. jm., skloň.] 135
 skladba: jmenné konstrukce 19n.; označovací obsahové věty 249; podmínkové souvětí 247; podřadící výrazy 243; přičinné a důvodové věty 248; sevřenost větné stavby 211; syntaktické nedostatky v publicistice 95n.; tázací obsahové věty 250; transformace příslovce na přívlastkové příd. jm. 104n.; větná stavba současných odborných projevů 7n.; věty časové 246; věty účelové 248; zřetelová spojka 248; způsobové a měrové věty 248; žadací obsahové věty 250
skladopisna(ra) [stč., význ.] 240
 skloňování: místní jm. 219; osobní jm. 133n.; zájmena 108n. — *Čech* 223; *Skuteč* 219
 slang: sportovní 154n.; — *reeditovat* (nakladatelský slang) 270n.; *scuk* 111; *spich* 111.
 sloh: deminutiva jako hovorové varianty 121n.; konfrontační stylistika odborných textů 211; odborný sloh 161; recitační styly 267; stylistika odborného překladu 210; stylistika pro informační pracovníky [zpráva] 159; stylová diferencovanost spis. jaz. 4; stylová platnost příslovce 73n.; stylové nedostatky v publicistice 97; stylové normy 210; větná stavba současných odb. projevů 7n.
 slovesa: pojetí dokonavosti a nedokonavosti 127n.
 slovesná přídavná jména 41
 slovesný vid 127n.
 slovníky: Frekvenční slovník lotyštiny 264; Slovník synonym a frazeologismů [zpráva] 204n.; Staročeský slovník — 7. sešit 36n.; 8. sešit 212n. [zpráva]
 slovní zásoba: lexikální nedostatky v pu-

blicistice 91; práce o slovní zásobě v 18. stol. [zpráva] 101; vývoj české slovní zásoby v době Karlově 233n.
slovočtena (stč., význ.) 235
 slovosled: nedostatky v publicistice 95; v polovětných konstrukcích 41
Soběslav [míst. jm., skloň.] 219
 sociálně profesionální aspekty normy 264
sombuláci (nář., pův.) 84
 souvětí: přetíženost 18n.; v odb. projevech *12
Suteu [osob. jm., skloň.] 135
smetař (pův.) 167
spadávat se (nář., význ.) 53
spich (slang mládeže) 111
Spíru [osob. jm., skloň.] 137
 spisovný jazyk: aktuální otázky teorie 1n.; spis. jaz. a dialekty 185
 spojky 194n.
Stamu [osob. jm., skloň.] 135
Starkoš [skloň.] 219
 styl v. sloh
svazek (stč., význ.) 240
 synonyma 205
 syntax v. skladba
 Š
šajba (sport. slang) 155
šala (sport. slang) 156
Šarlota [osob. jm., prav.] 143
šášeň (zool., pův.) 26n.
Šehu [osob. jm., skloň.] 135
šleha [sport. slang] 155
šlupa, šlupka (sport. slang) 155
šmahovka (sport. slang) 156
šuma, šumice (sport. slang) 155n.
Šunsů [osob. jm., skloň.] 134
šupa (sport. slang) 155
 T
Taube [osob. jm., skloň.] 137
tayla (stč., význ.) 238
Teodor(a) i Theodor(a) [osob. jm., prav.] 141
Teodoreanu [osob. jm., skloň.] 136
 terminoelement [minimální strukturní prvek termínu] 258
 terminologie v. odborné názvosloví
 text 162
Theodoru [osob. jm., skloň.] 137
tíha [fyz.] 70
tiťáci (nář., pův.) 86
Toužim [skloň.] 219
trest [pův.] 148n.
trha (sport. slang) 156

trojecečné umění (stč., význ.) 235
třeba, třebas, třebať (spoj.) 199
Třeboň (skloň.) 219
Třešť (skloň.) 219
Tu Fu (osob. jm., skloň.) 139
Tuchoraz (skloň.) 219
 tvarosloví: kolísání rodu podst. jm. 41;
 nedostatky v rozhlasevých zprávách 23;
 osobní jm. 133n.; tvaroslovné nedostatky
 v publicistice 93; vědomosti maturantů
 v tvarosloví 40; — v. též skloňování
 tvoření slov: hybridní složeniny 28n.;
 předpony *dys-* a *dis-* 223; tvoření termínů
 *260; tvoření ženských příjmení 138n.;
 zdobňující příp. *114; — *can-*
neský 272; *injektážník* 272; *leský* 272;
lowreský 272; *newcastleský* 272; *ni-*
ceský, Nicean(ka) 272; *reedovat* 270n.

U

umělecký přednes 265n.
 umělé jazyky 159, 257
Unhošť (skloň.) 219
Ursu (osob. jm., skloň.) 137

V

váha (dř., fyz.) 69n. (sport.) 71
vachrlatý (pův., význ.) 56
Valentýn(a) i *Valentin(a)* (osob. jm.,
 prav.) 141
valcha (pův.) 167
 varianty: podst. jm. 41; příslovci 73n.
Verner (osob. jm., práv.) 143
vetešník (význ.) 39
vidopatrna (stč., význ.) 236
Vikýš (míst. jm., skloň.) 219
Višnu (osob. jm., skloň.) 134
Vita Caroli 241n.
 vlastní jména: místní: (skloň.) 219, 163n.;
 osobní (skloň.) 133n., (prav.) 140n.
Vlašim (skloň.) 219
vložití ve dsky (stč., práv.) 192
vodohlása (stč., význ.) 236
Vraciu (osob. jm., skloň.) 135
vtipovnera (stč., význ.) 237
vychuchol (zool., pův.) 28
vymazati z desk (stč., práv.) 193
vypalovák (sport. slang) 155
vypřísieci (stč., práv.) 193

vyučování češtině: J. Jelínek 47n.; mluvené
 projevy 267; vědomosti maturantů 40
 vývoj českého jazyka: Historický vývoj
 češ. (zpráva) 32n.; hláskosloví 33; překlady
Vita Caroli 241n.; Přemysl Otakar II. 192n.,
 přípustkové spojky 194n.; rozvoj slovní
 zásoby v době Karlově 233n.; slovní
 zásoba v 18. stol. 101n., Staročeský
 slovník 36n., 212n.; tvarosloví 34

význam slov: deminutiva 113n.; Klareto-
 vy neologismy 233n.; slova s předponou
dys- 233; staročeské odborné názvy
 233n. — *čočka* 106n.; *fijón* 268; *havr-*
lant 269; *heble* 56; *hurma* 221; *kaki*
 221; *krchňák* (nář.) 51; *kalý* (nář.)
 *110; *kloudný* (nář.) 109n.; *lentilky*
 106n.; *letora* 55; *nahádě* (stč.) 37; *nzieti*
 (stč.) 39; *obih* (stč.) 215; *oprátka* (stč.)
 107n.; *plechý* (nář.) *110; *pysk* 38; *spa-*
dávat se (nář.) 53; *vachrlatý* 56; *veteš-*
ník 39

W

Winter Zikmund: archaismy v jeho díle 42

Z

zájmena (skloň.) 108n.
zákonayla (stč., význ.) 238
zákonopravna (stč., význ.) 238
Zbraslav (skloň.) 219
 zdobněliny v deminutiva
 zdůrazňující slova 21
zemoměrna (stč., význ.) 236
 Zimová Božena (nekrolog) 254n.
 zkratky 222
Zliv (míst. jm., skloň.) 220
 zoologie 25n.
zpravití se po dskách (stč., práv.) 193

Ž

žaha (sport. slang) 154n.
Žaneta (osob. jm., prav.) 143
Žaclěř (skloň.) 220
Žatec (skloň.) 220
Želiv (skloň.) 220
žitě (sport. slang) 155
Živoňošť (skloň.) 220
žucha (sport. slang) 156

AUTOŘI POSUZOVANÝCH SPISŮ, ČLÁNKŮ A PŘEDNÁŠEK

Alexejev P. M. 264
 Balhar J. 43
 Bauer J. 35
 Bečka J. V. 204, 211
 Bektajev K. B. 264
 Bělič J. 30
 Bělocerkovská L. I. 264
 Brabcová R. 41
 Cuřín F. 40
 Danilenková V. P. 256
 Graudinová L. K. 262
 Horálek K. 208
 Ickovič V. A. 262
 Ilek B. 209
 Jakubaitisová T. A. 264

Jančák P. 43
 Jedlička Al. 209
 Jelínek J. 47
 Kamiš A. 101
 Kožin A. N. 211
 Kraus J. 159
 Kvítková N. 42
 Lamprecht A. 33, 43
 Levý J. 208
 Mamontov S. P. 211
 Marková M. 41
 Mašín J. 204
 Michálková V. 43
 Miko F. 210
 Mistrík J. 265

Močalová N. 211
 Oliverius Z. 40
 Piotrovski R. G. 262, 264
 Pisarek W. 103
 Piša F. 209
 Plch J. 42
 Polák J. 42
 Poldauf I. 211
 Popovič A. 210
 Rubinová A. V. 264
 Soták M. 210
 Šabršula J. 209
 Šlosar D. 34
 Švarckopf B. S. 264
 Utěšený S. 43